

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2007/5 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2008/42

Karar Günü:12.2.2008

R.G. Tarih-Sayı:01.03.2008-26803

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Lider Türkiye Partisi'nin 2006 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Lider Türkiye Partisi'nin 2006 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; 'Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 2006 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Lider Türkiye Partisi'nin 2006 yılı itibariyle 22 ilde örgütlendiği, ancak 2006 yılında bu 22 il örgütünün herhangi bir gelir ve gideri bulunmadığı, Parti Genel Merkezi'nin 2006 yılı gelirlerinin 1.594,00 YTL., giderlerinin 1.350,00 YTL. ve 2007 yılına devreden nakit mevcudunun 244,00 YTL. olduğu, gelir toplamı ile gider ve nakit devir rakamlarının toplamının birbirine denk olduğu görülmüştür.

A- Gelirlerin İncelenmesi

Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi gelirleri 1.594,00 YTL. olup, tamamı bağış gelirlerinden oluşmaktadır.

Genel Merkezin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerinin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi giderleri 1.350,00 YTL. olup, tamamı genel yönetim giderlerinden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezi'nin 2007 yılına devreden nakit mevcudu 244,00 YTL. dir.

Genel Merkezin gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin tümünün aşağıda belirtilen gider pusulalarıyla yapıldığı ve başka bir kanıtlayıcı belgeye dayanmadığı görülmüştür.

Gider Pusulasının			(YTL)
Tarihi	No'su	Giderin Türü	Tutar
6.3.2006	14	Temsil Ağırlama Gideri (Çay, kahve)	250,00.-
20.3.2006	15	Kırtasiye Gideri	400,00.-
22.3.2006	16	Nakliye Gideri	300,00.-
24.3.2006	17	Temizlik Gideri	400,00.-

Söz konusu gider pusulalarının incelenmesinde, alınan mal veya hizmetin açıkça yazılı olmadığı, mal veya hizmetin kimden alındığına ilişkin bir bilgi bulunmadığı, mal ve hizmetin alındığı kişilerce imzalanmadığı, sadece Parti Genel Sekreteri tarafından 'mal/iş bedelini aldım' bölümünün imzalandığı anlaşılmıştır.

Bu haliyle bu belgelerin denetim için gerekli bilgileri taşımadığı sonucuna varılmıştır.

2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesinin üçüncü fıkrasına göre beş milyon (2006 yılı için 45,33 YTL.) liraya kadar olan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığından, bu miktarı geçen harcamaların geçerli bir kanıtlayıcı belgeye dayanması gerekmektedir.

Alınan bir mal veya hizmetin tutarının gider kaydedilebilmesi için esas olan belge faturadır. Yasa'nın 70. maddesinde belirtilen 'makbuz'un ya da tutanağın tek başına bir ödemeye esas olabilmesi için mal ya da hizmetin fatura kesilmesinin mümkün olmadığı kişi ya da kurumlardan alınması gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi, siyasi partilerin mali işlemlerinin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olup olmadığının saptanmasına yönelik mali denetimini Yasa'nın 75. maddesine göre evrak üzerinden yapmaktadır. Evrak deyiminin gelir-gider belgeleriyle birlikte defter ve kayıtlardaki bilgileri de kapsadığı açıktır. Defter ve belgelerin denetime elverişli ve yeterli olacak bilgileri içermesi zorunludur. Nitekim 2820 sayılı Yasa'nın 60. maddesinde parti adına yapılan giderlerin ne gibi işlere ve yerlere harcadığının ilgili defterlere sıra ile ve belgeleri de belirtilerek geçirileceği öngörülmektedir.

2820 sayılı Yasa'nın 75. maddesinde; 'Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir' ve 76. maddesinde de; 'Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irad kaydedilir' hükümleri yer almaktadır.

Bu itibarla; denetim için gerekli bilgileri taşımayan, fatura ile belgelendirilmesi gerektiği halde tek başına geçerli bir kanıtlayıcı belge niteliği taşımayan gider pusulalarına dayanan 1.350,00 YTL. gider karşılığı parti malvarlığının 2820 sayılı Yasa'nın 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C- Parti Malları

Lider Türkiye Partisi'nin 2006 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede, Parti'nin 2006 yılında herhangi bir taşınmaz mal ve değeri yüz YTL. yi aşan taşınır mal ve menkul kıymet ediniminin olmadığı anlaşılmıştır.

IV- SONUÇ

Lider Türkiye Partisi'nin 2006 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Parti'nin 2006 yılı kesinhesabında gösterilen 1.594.- YTL geliri ile 2007 yılına devreden 244.- YTL nakit mevcudunun eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Mali denetim için gerekli bilgileri taşımayan, fatura ile belgelendirilmesi gerektiği halde tek başına geçerli bir kanıtlayıcı belge niteliği taşımayan gider pusulaları ile yapılan 1.350.- YTL gider karşılığı parti malvarlığının 2820 sayılı Yasa'nın 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazine'ye irad kaydedilmesine,

12.2.2008 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Sacit ADALI
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN
Üye	Üye	Üye
A. Necmi ÖZLER	Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK
Üye		Üye
Serruh KALELİ		Zehra Ayla PERKTAŞ